

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street New York City

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre New Yorkban... \$3.—
A vidéken... \$2.50
Egyes szám... 3c.

Editorial Rooms:
327 East 13th Street New York City

SUBSCRIPTION:
Per annum, in N. Y. City... \$3.—
United States... \$2.50
Single copy... 3c.

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.
IV. Évfolyam. 102. szám.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.
NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1907. DECEMBER 27-én.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.
IV. Year. No. 102.

HALÁL MEGINT.

SZÁZ MAGYAR PUSZTULT EL JACOBS CREEKEN.

Az amerikai magyarság bucsuzik a haladókra esztendőtel, amely az elhunyt esztendőik között a legborzalmasabb, a legfájdalmasabb volt.

Halálal köszöntött reánk ez év januáriusával az 1907-ik esztendő és halálal bucsuzik utolsó hónapjában.

A pittsburgi Elise-kóbor borzasztó robbanása volt a beköszöntő: tizenkét magyar halála; a naomi, a monogahi és most a jacobs creeki szerencsétlenség: kétszáz magyar pusztulása, a bucsu.

Könyv szövege az ember szemébe, ha látja vérei pusztulását, ha tudja, hogy napról-napra mint esnek áldozatul a kenyérkereset közepette azok, akik még sokáig szolgálhatták volna hasznos munkájukkal akár ezt az új hazájukat, ahová kenyérért jöttek, akár az ő-hazát, ahonnan a kenyér hiánya miatt távoztak, legtöbb esetben csak rövid időre.

A Pennsylvania állambeli Jacobs Creeken történt a legutolsó bányász-szerencsétlenség, a legnagyobb, reánk, magyarokra nézve a legfájdalmasabb, a legsújtóbb.

Száz magyar ember pusztult el. A Darr-bánya robbant fel és ölt meg 300 munkásembert, akiknek még csak holttestét sem tudják a tárnákból, a beszakadt bányafolyosókból előszerezni.

A magyar áldozatok legnagyobb része *abauj-, bereg- és ungyegyi*. Az eddig megállapított névsor a következő:

Ungyegyből a dobószurkai Lakatos Péter és Lakatos Ferenc, apa és fia; *a császtóci* Iványiczky Mihály; *a moesári* Kovács Sándor és Szajkó Béla; *a szirénfalvai* Tokár Péter, Tokár József és Tokár Gyula, Pásztor István, Pásztor Lajos és Pásztor Kristóf, Juhász István, Fles Sándor, Szanyi János, Símko Péter és Koleszár János; *a kelecsegyi* Homolya Mihály és Nagy György.

Abaujgyegyből a vizsolyi Árva János; *a szikszói* Román István; *a szentjaki* Juhász Gyula; *a somodii* Szanyi István, Bérés Gyula, Tóth József; *a szendrői* Horváth Bálint és Molnár István; *a debreceni* Barakonyi Ferenc és Barakonyi János; *a toronyhorvati* Krajnyák Imre; *a torony-németi* Kiss István; *a felső-gyagyri* Renesicsovszky János; *a rudnoki* Lingvay Albert; *a hal-maji* Mihály András és Eperjesi István és *a szalonai* Balogh András.

Bereggyegyből a gáti Kovács Bertalan, Kaesó Ignác, Ugri Gergely; *a nagy-lucskai* Ledigta János; *az olaszii* Híába János, Dolna Béla, Héder András és Váradai Antal.

Gömörmegegyéből a krasznahorkai Krucsko János, Fábri Balázs, Hrivák Márton; *a rózei* Konetkó István és a barkai Hudák Károly; *a martoni* Kóren János és Regina György; *a rózei* Krucsko János, Brezna János, Wolfik Károly és Cseh Lajos; *a mártónfalvai* Ramkó Márton.

Györmegyeiből a pázmándi Horváth József, Balogh István, Torda István, Torda György és Czompó Mihály.

Szabolcsmegegyéből a kiscárdai Csabay András.

Ugoceamegyéből a kőkönyi Kotró György.

Hévesmegegyéből a pétervási Varga József és Mósi Márton; *a kaál-kápolnai* Bence László.

Veszprémegegyéből a tóti Varga Imre.

Borsodmegegyéből a zubogi Fóris Miklós.

A szerencsétlenek hátramaradtjait Kalassay Sándor pittsburgi és Harsányi Sándor homesteadi ref. lelkészek, valamint Bliess Ádám connellsvillei és Kovács Kálmán meckesporti plébánosok vizsgálták.

A Darr-bánya, ahol a robbanás történt, tulajdonképpen nem Jacobs Creeken, ahol alig egypár magyar la-

lenség mozgósítja a washingtoni hivatalos apparátust. Ugy tudjuk, hogy a magyar áldozatoknak majdnem mindegyike magyar alattvaló volt s így a hátramaradtok érdekét egyedül a nagykövet képviselheti sikerrel.

A nagykövetnek most alkalma van a magyarokhoz való közlekedésre és a velük való megismerkedésre; akarjuk hinni, hogy ezt az alkalmat sietve fogja felhasználni.

ANDRÁSSY BESZÉL.

Nem tűr meg államot az államban.

Egy tegnap beérkezett kábelsürgöny jelentése szerint Andrassy Gyula gróf belügyminiszter feltűnő nyilatkozatot tett közlése egy budapesti újságban.

A magyar belügyminiszter, erősen rátámadt azokra a híresztelésekre, hogy a magyar nemzet törekvései veszélyeztetik a kettős birodalom nagyhatalmi állását. Kimutatja, hogy a dinasztia mindig erős támasza talált Magyarországon, ha ennek jogos igényeit méltánylásban részesítette. A Kossuth-pártnak még a legszélsőbb eleme is hajlandó a nagyhatalmi kérdés körül előzékenységet tanúsítani, mondja a miniszter.

Ugyanabban a lélegzétvételben beszél Andrassy a nemzetiségi kérdésről és kijelenti, hogy Magyarországon minden népfaj egyenlő jogokat élvez a magyarokkal. De a partikularizmus térdhódítását s egy államnak létesítését az államban meg kell akadályozni. Ezt az ország érdeke követeli, nehogy a nemzetiségek harca Magyarországon is olyan fajúljon, aminővé Ausztriában fajult.

FERENCZ JÓZSEF BÉCSBEN.

Nagy lelkesedéssel fogadták őt.

Schönbrunnból hétfőn ment Ferenc József Bécsbe, ahol hónapokig tartó tevékenége óta nem volt. A jó bécsiek lelkesedéssel fogadták az agg uralkodót. Virágokat hintettek az útjára és a város aprajgy-nagyja ünnepi ruhába öltözve állott sorfalat az utcákon.

Bécs városa nevében Luenger főpolgármester üdvözölte őt, mit a király rövid beszédben köszönt meg. Aznap fogadta még az uralkodó az osztrák-magyar delegációt. Trónbeszédében hangsúlyozottan jelentette ki a hatalmakkal való békés viszonyát a monarchiának és általában a békés törekvéseket.

Trónbeszédének végén kijelentette, hogy szeretné, ha a katonai követeléseket a legalacsonyabbra szállíthaták le.

A STAATS-ZEITUNG SZELLEME.

A new yorki német lap megint oktetetlentekül.

A New Yorker Staats-Zeitung, mely tudvalevőleg a „legmagyarabb” nagykövetnek, Hengelmüller urnak szokott hivatalos szövege, azt hiszi, hogy hivatalos teljesít, ha rug egyet a magyarokon. Konstatáljuk, hogy ezt a hivatást lelkiismeretesen teljesíti.

A minap is a Wekerle-Polónyi-párbajból kifolyólag vezércikkben igyekeznek nevésséggé tenni a magyarokat. És ostoba megjegyzései után mindjárt felmagasztalja Wekerlét az egekig, Magyarország legnagyobb emberének mondja, de hozzáfűzi, hogy ez a nagy ember nem magyar fán termett, hogy német származású. Ezzel azt akarja bizonyítani, hogy amennyiben akadnak nagy embereink, ezeket a németektől kell kölcsön kérnünk.

Tény, hogy Wekerle Sándor sváb származású, ami azonban azt bizonyítja, hogy Magyarországon bármily nemzetiségnek sarja utó lehet magának, ami a nagy Németországban egyszerűen lehetetlen. Ott eltipornak mindent, ami nem német.

TYUK ÉS KALÁCS.

ELEVENITSÜK FEL SOMLYÓ ARNOLDNAK TERVÉT.

Évek óta anketiroztak odahaza a kivándorlás rendezése körül. Mázszányi könyvet potyogtattak azon, hogy pusztul az ország, mert évről-évre százezren több magyar honos indult Magyarországból Amerikába. És szoritani, mindegyre keményebben szoritani akarták az embereket, akiket elfogott a kivándorlási láz, akiknek vágyai, reménysei Amerika felé szállottak.

Mi sohasem voltunk barátai a kivándorlásnak, mert tudjuk azt, hogy minden országnak legdrágább vagyonát az emberanyag képezi. Mi nem voltunk sohasem barátai a kivándorlásnak és igazán fájó szívvel adtuk minden héten hírt arról, hogy ennyi meg ennyi ezer ember érkezett Magyarországból New Yorkba. De a kivándorlás fölött érzett fájdalomunkat felülmúlta a felháborodásunk, melyet a hazai illetékes körök örökös zokogása keltett bennünk. Felháborodtunk azon, hogy odahaza vén asszonyok módjára tördelik a kezeket, ahelyett, hogy cselekednének. Felháborodtunk azon, hogy amíg egyrészt látják és bevallják a kivándorlásból az országra háruló veszedelmet, addig másrészt egyebet sem tettek, csak anketiroztak, csak panaszkodtak, csak szidták Amerikát, csak rendeletekkel tapasztották tele a falvak községházainak falait.

Ezerszer mondtuk, mondjuk ma is: a magyarországi kivándorlást gazdasági kérdések okozták. A kivándorlási kérdést tehát csakis a gazdasági kérdések megoldásával lehet megoldani.

Magyarországon lehazudták a megoldásra váró gazdasági kérdéseknek létezését. Komoly budapesti újságoknak gazdasági rovatában nem egyszer olvastuk, hogy a magyarokat nem a megélhetési vágy, hanem a meggazdagodás vágya, a kalandvágy viszi Amerikába. Olvastuk, hogy azok, akik dolgozni akarnak, odahaza is megkereshetik a kenyérüket bőségesen.

Mi ismertük az állításoknak hazug voltát, mert ismerjük a magyarokat. Mi tudjuk, hogy a magyar ember csak kényszerűségről cserél hazát. Mi napról-napra látjuk itt Amerikában, hogy a magyar ember lelke visszasír, visszakinöközik Magyarországra.

Odahaza kétkeltek a magyar embernek hazájához való ragaszkodásában. Ráolvasták a magyarra, aki éhes gyomorral és megsebzett szívvel indul utnak, hogy kalandokat kerget, mert ha megélni akar, odahaza is megfűrdhetne tejben. Van munka bőven. De nincsen, aki dolgozzék. Az embereket viszi a rombottságunk Amerikába.

Most azután rájöttek végre odahaza is arra, hogy önmagukat és a világot ámitották, amikor azt hirdették, hogy megélhet a magyar ember magyar földön. Az Isten meghallgatta a hazai körök könyörgését. Amerikára lecsapott egy válság. Sok ezer magyar kenyérkereset nélkül maradt. Gondoltak hát egyet és mentek haza. Ha megélhet magyar földön a magyar, hát visszatér a magyar földre.

Örömtüzeket gyújtottak odahaza. Ódákkel üdvözölték a hazatérőket és különvonaton vitték őket Piuméből. Gyöngyöletük támadt. Énekeltek a javukra és Apponyi Albertné tyukkal meg kaláccsal kínálgatta őket.

Az örömmámor azonban csak rövid ideig tartott. A kitért karok lehanyatlottak. Magyarország nem bírja elviselni a lekönnyűgött Isten áldását. A visszavándorlás nagyobb gondot okoz az illetékes köröknek a kivándorlásnál. A kivándorlás fölött lehetett jajtanni, a visszavándorlás tetteket követel, gyors gazdasági reformokat.

Hangversenyek rendezésével, ingyen tyukoknak és ingyen kalácsoknak osz-

togatásával egyes fenköltb emberek bejegyezték ugyan a nevüket a jótékonyság aranykönyvébe, de ezzel egyetlen egy visszavándorolt magyar sem jutott kenyeret adó munkához.

És itt nyilvánult meg legfőképpen a hazai intéző körök nembarátsága. Ha jajgatás helyett előkészítették volna a visszavándorlás útját, ha az általuk visszasírt amerikai magyaroknak megmutathatták volna, hogy távollétük alatt tanulmányozták a munkaviszonyokat és lehetővé tették, hogy a magyar megélhessen odahaza, akkor a visszavándorolt magyarok nem azt írták volna ide: Jertek haza, mert ingyentyukkal meg ingyenkaláccsal fogadtak bennünket, hanem megírták volna azt: Megváltottak a viszonyok Magyarországon. Van munka és a munka fizet.

Erre azután indultak volna hazafelé azoknak ezrei, akik a munkával szerzett kenyeret többre becsülik az alalmiznaképpen kapott kalácsnál.

Vagy ha legalább elárulták volna Magyarországot intéző körei, hogy gondolkodjunk, hogy akarnak valamit tenni.

Hónapok előtt e helyütt közzétettük Somlyó Arnold new yorki honfitársunk abbeli tervét, mely szerint könyvnyen rá lehetett volna vinni az amerikai gyárosok szövetségét arra, hogy Magyarországon gyárakat létesítsenek. Az ilyen amerikai pénz és amerikai szellemben létesült gyárak munkát, jól fizető munkát biztosítottak volna a magyarok százezreinek.

Felkarolta a magyar kormány ezt az eszmét? Dehogy karolta fel. Még a kis újját sem mozgatta meg. Meglehet, hogy Somlyó terve utópia, hogy meg nem valósítható. De minden esetre terv, amely fölött gondolkodni lehet, amelynek megvalósítására legalább egy-két levelet lehetett volna közzécsatolni.

Nem tették. Az ingyentyuk és ingyenkálacs osztogatását fontosabb gazdasági tényezőnek tartják.

Am tegyek; de ne várják tőlünk, amerikai magyaroktól, hogy ezental is komolyan vegyük panaszaitkat és — igéreteiket.

Singer Mihály.

EMBERVÁSÁR.

Bár generális az amerikaiakhoz fordul.

A New York nevű gőzösön érkezett meg a new yorki kikötőbe Joubert Pienaar tábornok, aki az angol-búr háború alkalmával az egész világ bűnűlétét kivívta hősiességével.

Idejövételének igen nagy jelentősége van. Portugáliának nyugat-afrikai gyarmatain, így beszéli a tábornok, valódi embervásár folyik. Azok, akik odavetődnek más országokból és nem hajlandók a helyi hatóságok segítségét nyújtani, azokat életveszélyes fenyegetéssel a szó szoros értelmében kiűzik, nemcsak azért, hogy utban ne legyenek, hanem azért is, hogy a vagonokat megkaparintassák. Maga Joubert tábornok így módon kényszerült 250.000 dollárnyi vagyonát otthagyni.

A portugálok e hallatlan garázdálkodása még rettenetesebb a szigeteken. Évenként ezer és ezer munkát visznek oda, akik az embertelen bánásmód folytán rövid hat hónap alatt elpusztulnak.

Joubert tábornok most bentuzta az egész világot, hogy a művelt nemzetek állásfoglalása észretérítse a portugál kormányt. Elsőnek persze az Egyesült Államokat kereste fel, mert tudja, hogy annak véleménye fogja megalkotni az egész világ véleményét s ha nem is, de mindenesetre befolyásolni fogja azt.

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY MAGYAR OSZTÁLYA YOUNGSTOWN, O.
VAGYON: \$1,500,000. PÉNZT KÜLD az 6-hazába és a világ minden részébe gyorsan, olesón és pontosan. PÉNZBETÉTEK után 4 százalék kamatot fizet. ÜZLETVEZETŐ: Burger B. Lajos.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

KARÁCSONYI SZÁMUNK postai akadályok folytán nem lett idejében elszállítva. Ez akadályokról szombaton nyertünk csak tudomást, mire hamarosan intézkedtünk az akadályok elhárításáról...

MAGYAR BEVÁNDORLÁS. A magyarországi munkaközvetítő irodák által, az amerikai rossz munkaviszonyokat átkát a magyar bevándorlások észrevenni nem lehet.

New York államban maradt 34 magyar, 80 tót, 7 sváb, 16 horvát és 3 oláh. Pennsylvania-ban ment 49 magyar, 95 tót, 20 sváb és 8 oláh.

A DISZLAKOMA, A „MAGYAR NAPILAP” ÉS „A BEVÁNDORLÓ. A Hengel Müller ur tiszteletére adott new yorki lakoma még mindig kísért.

„A banketról a „World” is hozott jelentést. Sok mindenféle van e jelenésbe beleírva, ami talán nem felel meg teljesen a valóságnak.

„A banketról a „World” is hozott jelentést. Sok mindenféle van e jelenésbe beleírva, ami talán nem felel meg teljesen a valóságnak.

„A banketról a „World” is hozott jelentést. Sok mindenféle van e jelenésbe beleírva, ami talán nem felel meg teljesen a valóságnak.

„A banketról a „World” is hozott jelentést. Sok mindenféle van e jelenésbe beleírva, ami talán nem felel meg teljesen a valóságnak.

„A banketról a „World” is hozott jelentést. Sok mindenféle van e jelenésbe beleírva, ami talán nem felel meg teljesen a valóságnak.

kai magyarságot — a magyarok Iste-ne. Magyar Napilap vezércikkirőjének „szívélyes gratulációját” köszönettel fogadjuk, mert a gratuláció még akkor is jól esik, ha kilátszik a — ló-láb.

AGYONLÓTT MAGYAROK. Egy német lap utján vesszük a hirt, hogy Pennsylvania állambeli Lebanonban két magyar embert agyonlöktek.

A TRENTONI BOTRÁNYPER. Ismételve adtuk hirt arról a botránnyos perről, amelyet egynehány piszkolódó trentoni magyarság folytán Wáradylajos trentoni magyar bankár nyakába akasztottak.

„Csak” magyar életet pusztultak el. A Magyar Menház Karácsonya. Kedden, december 24-én a magyar menház lakóinak is kijutott a karácsonyi ünnepek áldásából.

„Csak” magyar életet pusztultak el. A Magyar Menház Karácsonya. Kedden, december 24-én a magyar menház lakóinak is kijutott a karácsonyi ünnepek áldásából.

„Csak” magyar életet pusztultak el. A Magyar Menház Karácsonya. Kedden, december 24-én a magyar menház lakóinak is kijutott a karácsonyi ünnepek áldásából.

„Csak” magyar életet pusztultak el. A Magyar Menház Karácsonya. Kedden, december 24-én a magyar menház lakóinak is kijutott a karácsonyi ünnepek áldásából.

„Csak” magyar életet pusztultak el. A Magyar Menház Karácsonya. Kedden, december 24-én a magyar menház lakóinak is kijutott a karácsonyi ünnepek áldásából.

VÁN KORONÁJÁN A KERESZT VAN OLYAN FÉNYES, MINT A MI INTÉZMÉNYEINK ÉS A MAGYAR NEMZET EGY EZREDEVEN ÁT KÜZDÖTT AZOKÉRT AZ ESZMÉNYEKÉRT, AMELYEKNEK A MI ORSZÁGUNK KÖSZÖNI A JELEN NAGYSÁGÁT.

Crossley ügyész beszéde után a bíró jóleső részrehajlatlansággal instruíta az esküdteket, akik azután itélehoztalra vonultak vissza.

ELHUNYT MAGYAR. Horváth Ferenc honfitársunk South Bendben szívbjában meghalt.

MAGYAR VONÓS ZENEKAR. Fülöp Ernő titkár arról értesíti lapunkat, hogy Pennsylvania állambeli Johnstownban megalakult egy magyar vonószenekar.

A MAGYAR MENHÁZ KARÁCSONYA. Kedden, december 24-én a magyar menház lakóinak is kijutott a karácsonyi ünnepek áldásából.

VÉRES DRÁMA CLEVELANDBAN. Véres dráma tartja izgalomban Cleveland magyarságát.

COLUMBUSI REFORMATUSOK. Vettük a következő sorokat: A Columbusi Ref. Magyar Betegsegélyző és Temetkezési Egylet 1906 évi december 20-án alakult meg.

honfitársunk kérésére a vidékeken fiókokat fogunk létesíteni s így vidéki honfitársaink az egyet közbenjöttével a kórházban méltányos fizetéssel — sokszor ingyenes — gyógykezelést nyerhetnek.

szervezetelt szabályzattal, 15 taggal. Mint ilyen, 1908. január hóban kezdődik a működés.

Az egyházi énekkar elnöke Miki Sándor, ének- és orgonavezetőnek Gaál Sándor, alelnöknek Molnár András, tiszviselőnek Szabó Imre, Benke József, Hunyadi József választották meg.

KIS TÜKÖR. Apróságok az amerikai magyarság köréből.

Disztag. Bevetődtem a napokban a „new yorki első magyar irodalmi asztaltársaság” zártkörű gyűlésére.

— Tisztelt uraim! Indokaim arra, hogy az általam is legmélyebben tisztelt méltóságos báró és főkonzilur disztag választassék, a következők: A méltóságos ur a New Yorki I. Magyar Önképző Egylet disztaggá, legutóbb pedig disztársalgója, legutóbb pedig disztaggá lett.

A vita hosszúra nyúlt, nem, mintha nem akarták volna megválasztani, mert az ki volt zárva, hanem hogy ezt miként tudassák vele.

Thaw magyar védője. A Jugó fiskális híres arról, hogy jó szíve van. Nem egy embernek adott már olyan jó tanácsot, hogy az még mai napig sem tudja, miként köszönje meg.

lis híres arról, hogy jó szíve van. Nem egy embernek adott már olyan jó tanácsot, hogy az még mai napig sem tudja, miként köszönje meg.

— Tanács? Az van bőven, — és elmondta, mit kell tennie, hogy a fia ügyvéd lehessen.

Az elnöknek Molnár András, tiszviselőnek Szabó Imre, Benke József, Hunyadi József választották meg.

Hát már karnagy is van, zongorista is van? Van. Majd elmondom, karnagy, zongorista, az 50. A segédszemélyzet nélküli az 50 tag. Kell ennél több?

Rimaszécsi SZEGEDY GYULA urat felhatalmaztuk a „Bevándorló” képviselőjévé. Mint ilyen, előfizetési és hirdetési díjakat felvehet.

Advertisement for The American Novelty Co. featuring 'UJDONSÁG! MOST VEGYENEK! 200 KÜLÖNBŐZŐ SZÉP AJÁNDÉK 7 DOLLÁRÉRT. - ELŐRE CSAK 2 DOLLÁRT FIZET.' and '95 Liberty St., New York City.' It lists various gifts like watches, harmonicas, and pens.

Egri Csillagok.

— REGÉNY ŐT RÉSZBEN. —

Írta: *Gárdonyi Géza.*

(Harmínchezadodik folytatás.)
 Mikor a vitézek berobogtak a kapu, már az egész vár népe ott várta őket, s lelkes éljennel fogadta.
 A katonák nemhogy vesztettek volna, hanem inkább szaporodtak. A hosszú legény egy betömött száju törököt hozott, s egyenesen Dobó elé vezette. Ott kirántotta a szájából a turbángyöcsöt.
 — Jelentem alásiban, — mondotta büszkén, — nyelvet is hoztunk.
 — Marha! — kiáltotta a török tigrismérgesen a vitéz szemé közé.
 Dobó nem szokott nevetni, de ezuttal elmosolyodott.
 — Varsányi, — mondotta a fogoly, — te hát jól játszod a törököt. És a vitézhez fordult:
 — Ugyan oldozd fel, hiszen ez a mi kénünk.
 — Mondani akartam a butának, hogy magyar vagyok, — szolt keservesen Varsányi, — de mindig fejbeütött, a hányszor megszólaltam, aztán meg betömte a számát is.
 S azzal úgy illesztette a tenyerét, hogy a vitéz jónak látta odább húzódni.
 XIII.
 Dobó magához szólította Gergelyt, meg Mekeseyt és a kémnek is szólott:
 — Jer.
 Bement a belső kapun álló tornyos, emeletes épületbe, és a kapus szobájába lépett.
 Leült egy gyökérből font karosszékre, és intett Varsányinak, hogy beszéljen.
 — Hát kapitány uram, — kezdte a kém a kezességét dörzsölgetve, — jön az egész had. Ahmed pasa jön elől. Az éjjel a tábor Abonyban aludt. Az elejét felkülték Manda béggel Maklárig. Az irgalmat, — tette hozzá megváltozott hangon.
 Ez az irgalmat a vitéznek szólott, aki idáig hurezolta. A kezén mély árkokat hagyott a zsinór; meg egy pár ütést is kapott a feje bulbjára, mert bizonyosan kapálózott az erősök ellen.
 — Hát bég is volt veletek? — riadt fel Gergely. — Azt bezzeg megfoghatuk volna!
 — Alig, — felelte a kém. — Kővér ember az, mint a barátok dísznaja. Van három mázsa, ha nem több.
 — Hogy mondtad a nevét?
 — Manda. Azt nem fogja a golyó. Nem régi bég. Csak most a nyáron kapta a temesvári csata után. A katonák különben csak úgy hívják, hogy *Hajrán*. Gergely elmosolyodott.
 — Ez az, — mondotta a két kapitány, — akiről a minap este beszéltem. No majd fogja itt a golyó!
 — Beszélj tovább, — szolt Dobó a kémnek.
 — Jön aztán Szokolovics Mehemed beglerbég. Az a jó lövő. Az ágyukat ő állítja fel és sütteti el először. Azt mondják, olyan szeme van, hogy a falon is átlát vele. Ezt én nem hiszem.
 — Ágyujok mennyi van?
 — Hát öt, — szolt Dobó felkelve, — hát erjed most feküdni, s éjjel lopózzál vissza a táborba. Ha valami jelenteni valód lesz, csak jér ide a város felől a fal alá, és lobogtass fehér kendőt.
 XIV.
 A piacon mindjárt megkezdődött a kótyavéte. Őt megrakott szekér és nyoloz apró török ló.
 A cipőszató deákot kiűzték az ágyból: egy asztalt eléje, egy dobost melléje; kiképzésüket megtették Bódogfalvit.
 — Kezljük a lovakon, — mondotta Pető.
 — Egy gyönyörű arabus ló, — kezdte Bódogfalvi.
 — Vedd össze a kettőt, — szolt Mekesey.
 Mert két egyforma kis pejlo volt a zsákmanyanban.
 No azokra senkise ígért, de azért elkeltek. Dobó megbízta Mekeseyt, hogy a két szép lovat vegye meg az apródok számára. Hát Mekesey megvárta, szőlővalaki?
 De mindenki a fegyverekre és ruhafélékre tartogatta a pénzt; akkor Mekesey megvette négy forinton mind a nyoloz lovat, és bevezette az istállóba.
 A szekerek követtek. Azokból már bören fordult ki a sok szög fegyver. Egy-két dénaron ékköves kardot, elemes fántesontnyelű puskát lehetett venni. Az asszonyok a ruhaféléért versenyeztek. Fügedy egy huszfontos buzogányt

ember. Azelőtt jancsár aga volt és Jumurdsák az igazi neve.
 Gergelynek erre a névre megmozdult a keze, és a kardjára csuszott.
 — Jumurdsák, — mondotta, — hiszen én ezt ismerem. Hát nem emlékezik rá kapitány uram, hiszen ettől szabadultam én meg gyermekkoromban.
 — Emlékszem arra a kirándulásra, — felelte Dobó Gergelyre tekintve, — de a törökre nem emlékszem. Annyi törökkel volt életemben bajom, hogy biz' én nem esoda, ha egyiket-másikat elfelejttem.
 A homlokához kapott:
 — Hogyne ismerném. Az öcsese az Arszlán bégnek. Kutya kegyetlen ember!
 És ismét a kémhez fordult:
 — Mi voltál a táborban?
 — Már Manda bég szolgálja voltam, az ördög vigye el azt a tulkot, (aki elfogott), minden szándékukról hirt adhatam volna.
 — És hogyan jutottál a bég mellé?
 — Jó barátságot kötöttem a szolgáljával, s mindig a sátrnál lődörögtem. Hatvan alatt a bég megharagudott rája, és elverte, engem meg, hogy már sokszor látott segíteni, csak magához szólított, mert én is tudtam már ténit fözni.
 — Mit?
 — Ténit. Ugy issza az a ténit, mint mi a bort. Reggel, délben, este csak ténit iszik.
 — Nem ténit lesz az te.
 — De bizony ténit. Valami babból főzödik, oszt olya keserű, hogy még másnap is pöktem tőle, mikor megkóstoltam. A babot ugy hívják, hogy kávé.
 A vezérek egymásra néztek. Egyik se hallotta még közölök a kávé.
 — Hát az jó, hogy oda jutottál, — mondotta Dobó maga elé pillantva. — A had mit beszél Egerről? Érośniek beszélk-e, vagy könnyű munkának gondolják?
 — Szólnak eleste óta, — felelte a kém, — azt hiszik, — hogy övek az egész világ. Az egész táborban beszélk, hogy Ali pasa azt írta Ahmednek, hogy Eger csak rozzant akol.
 — Hát meg nem egyesültek?
 — Még nem.
 Dobó ránézett Mekeseyre. Mekesey mosolygva vont vállat, Gergely azt mondta:
 — No majd meglátják, micsoda harapós birkák vannak itten!
 A kém folytatta:
 — A táborban sok a esőselék. A hadat mindenféle görög kereskedő, költő-fancsok, örmény, lókupez és cigány kíséri. Rabok is vannak egynehány százan. Többnyire temesvári nők. Azok széjjel vannak osztva a tisztek között.
 — Gazemberek! — mordult fel Mekesey.
 A kém folytatta:
 — Férfi rabot nem látta. Arszlán bég egy nap tiszser is elmondja, hogy az egriek, mihelyt a temédek hadat meglátják, azonnal kiszöknek, mint a szolnokiak.
 — Hát a had ereje?
 — A sok jancsár, meg a még több lovas műszellem. Aknászok is jönnek. Azokat lagundsíknak hívják, meg jönnek kumbaradsík is, akik kópójával meg parittjával vetik a várba a cserép bombát.
 — Jól van, — szolt Dobó felkelve, — hát erjed most feküdni, s éjjel lopózzál vissza a táborba. Ha valami jelenteni valód lesz, csak jér ide a város felől a fal alá, és lobogtass fehér kendőt.
 XIV.
 A piacon mindjárt megkezdődött a kótyavéte. Őt megrakott szekér és nyoloz apró török ló.
 A cipőszató deákot kiűzték az ágyból: egy asztalt eléje, egy dobost melléje; kiképzésüket megtették Bódogfalvit.
 — Kezljük a lovakon, — mondotta Pető.
 — Egy gyönyörű arabus ló, — kezdte Bódogfalvi.
 — Vedd össze a kettőt, — szolt Mekesey.
 Mert két egyforma kis pejlo volt a zsákmanyanban.
 No azokra senkise ígért, de azért elkeltek. Dobó megbízta Mekeseyt, hogy a két szép lovat vegye meg az apródok számára. Hát Mekesey megvárta, szőlővalaki?
 De mindenki a fegyverekre és ruhafélékre tartogatta a pénzt; akkor Mekesey megvette négy forinton mind a nyoloz lovat, és bevezette az istállóba.
 A szekerek követtek. Azokból már bören fordult ki a sok szög fegyver. Egy-két dénaron ékköves kardot, elemes fántesontnyelű puskát lehetett venni. Az asszonyok a ruhaféléért versenyeztek. Fügedy egy huszfontos buzogányt

vett, Paksy Jób bársony csótárt, Zoltay egy ezüst-sisakot, amelynek orrvédő pecské volt. Hullt a pénz Mihály deák elé, s a deák szorgalmasan jegyezte, hogy ki mit vett és mennyit adott érte.
 Mikor az első szekérek a fenekére értek, Bódogfalvi így kiáltott:
 — Most pedig következik ama ljres Dárius királynak a kínese ládája!
 S egy katona segítségével szép borjubörös ládát emelt a saroglyára.
 A láda be volt csukva, de zár vagy lakat nem látszott rajta. Baltát kellett hozni, hogy felszakítsák.
 A vár népe szinte nyomta egymást kíváncsiságában; ha a Dárius kínese nines is a ladában, bizonyosan értékes holmi van benne.
 — En egy pár ezüst kupát szeretnék venni, — szolt a vár egyik koersmárosa.
 — En egy szép selyemkendőt, — szolt egy pirosesizűs leány.
 Mert hogy már egy esomó nő ruhát meg egynehány virágescerepet dobtak le a szekérről, nyilvánvaló volt, hogy némielyik török tiszt elhozta a feleségét is.
 — En csak egy pár papucset szeretnék, — mondotta egy öreg asszony. — Mindig hallottam, hogy a török jó papucset csinál.
 A láda felpattant, s a nézők nem csak meglegédesére egy 6-7 éves fücska emelkedett ki belőle.
 Egy fehérearcu, öz-szemű ijedt török gyermek. A feje rövidre nyirt. A testén ingecske. A nyakán egy arany-pénz.
 Bódogfalvi káromkodott:
 — Tyhű, azt a rusnya békaféjú teremtését annak a fűgefán termett apádnak!
 S borzasztó utálattal fintorgatta az orezóját.
 Erre mindenki kacagott.
 — Üsd agyon a poronytát! — rikoltott át a másik koersíró egy katona.
 — Ki kell pusztítani még a magját is! — mondotta egy másik.
 A gyerek sírva fakadt.
 — Lépj hát ki, az apád sarkantyuját, — ordított rá Bódogfalvi.
 S megfogta a vállánál. Kiemelte a lábából, s ledobta a gyeprre, úgy hogy elbukott.
 A gyerek akkor sírva fakadt.
 Mindenki gyűlölettel és utálattal nézett rá.
 — Jaj, de csuf, — mondotta egy asszony.
 — Nem is csuf, — felelte a másik.
 Ő pedig könnyes szemmel és görbe szájjal állott a földön is; minden pillanatban törülte egyet a szemén; remülten nézett hol erre, hol arra. Hangosan nem akart sírni, csak szepegett.
 — Üssétek agyon! — kiáltott újból a sátorbontó katona.
 A gyermek e hangtól megriadva egy asszony szoknyájához bujt és belerette az arcát. Ez véletlenül az az asszony volt, amelyik azt mondta, hogy csuf a gyerek. A sütoasszonyok közül való sovány sasorru vénasszony. A karja most is fel volt gyűrve és téisztás; a fején hátrakötött kék kendő.
 — Oh, hogvisne! — szólt meg ekkor a gyermek fejére téve a kezét. Hátha nem is török. Ugy-e, fiam, nem vagy török?
 A gyermek felemelte az arcát, de nem felelt.
 — Hát mi volna, — szólt Bódogfalvi. — Itt vannak a ruhái is. Itt a sapkája, piros; itt a dolmányja, ez is piros; ki látott már ilyen bugyogót? Madzag van az alján; össze lehet huzni, mint a zaeszkó szokás.
 S ledobálta a gyermek ruháit.
 — Annem, — szólt meg a gyermek, — nerede?
 — No, ugy-e, hogy magyar! — kiáltott az asszony diadalmasan. — Azt mondja: anyám, gyer ide!
 — Dehogy magyar az Vasné, — szolt Pető. — Nem azt mondja az, hogy jér ide, hanem azt, hogy nerede. Azt kérdezi, hol az anyja?
 És a gyermekhez fordult:
 — Jok burda anang! (Nines itt az anyád.)
 A gyermek erre megint sírva fakadt, és ezt a szót zokogta:
 — Meded, meded! (Jaj-jaj!)
 Vasné letérdelt és szólanul öltöztette a gyermeket. Piros bugyogó, piros sapka, piros saru, violaszín bársonydolmány. Bizony foltos a dolmányka, fakó a piros saru. Megtörtülte a kötényben a fiu arcát.
 — Vissza kell eresztetni, — mondta aztán felállva.
 Pető maga se tudta, mit tegyen.
 — Ej! — ordította Bódogfalvi a kardját kirántva. — hát a mi gyermekeinket nem öldösik-e meg a kutják? Még a csecsemőnek se kegyelmeznek!

— Szurd agyon! — kiáltotta a sátorbontó.
 Vasné elrántotta a gyermeket, s a kardját tartotta, hogy a katona meg ne üsse.
 — Ne bánts! —
 De már akkor három asszony is fogta a gyermeket.
 Mikorra a katona visszadugta a kardját, a gyermek ugy eltűnt a szoknyák és kötények között, hogy kopóval se lehetett volna megtalálni.
 XV.
 Gergely az éjszakai harez után leugratott a Melegvízre és megfürdött, aztán gyorsan visszatért.
 A palota előtt egy kéklajbis, vastag-dereku legényvel találkozott.
 A legény ágyutisztító vaspálcáját vitt a vállán. A pálcza végén kormos csapú feketélt. Köszönt Gergelynek.
 Amint így odafordult arezzal, Gergely megdöbbenve áll meg.
 Ez a kéklajbis szöke legény, ez a gyerekes kis orr, a két merész szem között...
 Vannak olyan arezok, amelyek ugy megmaradnak bennünk, mint az olajfestmények a falon. Nem változnak. Gergelyben élt ez az arez és ez az alak. Mikor gyermekkorában rab volt és a koersin ült a parasztleány ölben, akkor látta ezt az arezt és alaut. A legény meg volt lánczolva és a törököt szidta.
 Gergely rákiáltott:
 — Gáspár!
 — Az a nevem, — felelte a legény elmosolyodva. — Honnan tetszik engem ismerni?
 Gergely nem tudott szólni.
 — Ez mégis bolond valami, — mondotta eszmélkedve, — hisz az mégse lehet az. Husz esztendeje innen-onnan, hogy láttam.
 — Hogy hívják az apádat? — kérdezte újból.
 — Ugy mint engem: Koersis Gáspárnak.
 — Az anyád meg valami Margit, ugy-e?
 — Az.
 — Nem Baranyában kerültek azok össze?
 — De bizony.
 — Török rabságban voltak.
 — Csak vitték őket.
 — De kiszabadultak.
 — Ugy volt.
 — Dobó szabadította ki őket.
 — Meg egy kis fiu.
 Gergelynek elfutotta a láng az arczát.
 — Itt van az anyád?
 — Ide húzódt, mert az apám is itt van. Velem van az apám: egy-ágyut gondolunk.
 — Hol az anyád, te?
 — Ahun gyün a!
 Egy nagyképu vastag asszony ballagott a kapu felől. Két tejeskupa a kezében. A hátán puitton. A köténye is tele sárgaréppával.
 — Kedves Margit néném, hadd csokoljam képen, — mondja Gergely eléje szaladva.
 S mielőtt az asszony magához térne-csakugyan meg is csokolja mind a két orezóját.
 Az asszony csak hűledezve néz rá.
 — En vagyok lellem, az a kis fiu, — mondja Gergely, — akit kend az ölben vitt a pécsi uton.
 — Né! — mondja az asszony meghökölve, — kegyelmed volt az, vitéz uram?
 Olyan vastag hangja volt, mint a fatrombitának.
 — En, lellem, — feleli Gergely, — de sokszor eszembe jutott az a jószágos leánykori képe, meg ahogy bennünket

KÖZVETLEN CSOMAGSZÁLLÍTÁS AZ Ó-HAZÁBA.

HONFITÁRSAIM ÉS AZ Ó-HAZÁBAN MARADT HOZZARTARTOZÓIK ÉRDEKÉBEN KÖZVETLEN EXPRESSZ CSOMAGSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLYOT SZERVEZTEM, AMELY A LEGKISEBB SÜLYU CSOMAGOT IS A LEGGYORSABBAN, A LEGOLCSÓBB DÍJTÉTELEK MELLETT SZÁLLITJA AMERIKA BÁRMELY VÁROSÁBÓL AZ Ó-HAZA BÁRMELY HELYSÉGÉBE.

A KÖZELGŐ KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI ÜNNEPEK ALKALMÁBÓL AJÁNLOM EZEN OSZTÁLYOMAT HONFITÁRSAIM SZIVES FIGYELMÉBE!

DÍJTÉTELEK VÉGETT SZIVESKEDJENEK KÖZVETLEN HOZZÁM FORDULNI.

ÁLLANDÓ ÜGYFELEIM PÉNZKÖLDEMÉNYEIT BÁRMILYEN MAGASSÁGBAN

KÉT NAP ALATT KÉZBESÍTEM AZ Ó-HAZÁBAN CSEKÉLY 68 CENT LEFIZETÉSE ELLENÉBEN.

IRJANAK PROSPEKTUSÉRT ÉS MEGRENDELŐ LEVÉLÉRT. *DIJMENTESEN KÜLDÖM!*

LÁNG JÓZSEF
 a „NEMZETKÖZI UTAZÁSI IRODA ÉS PÉNZVÁLTÓ TÁRSASÁG” igazgatója.
 1496 SECOND AVENUE, Cor., 7 8th STREET, NEW YORK, N. Y.

OLVASÓINKHOZ. BENCZE JÁNOS UR

Dr. Pólya László ur belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen, előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

PASSAICON, N. J. képviseli a Bevándorlót. Előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van jogosítva. Molegen ajánljuk őt passaicai honfitársaink pártfogásába.

MAGYAR FONOGRAF ÜZLET

280 BOWERY, NEW YORK CITY.

Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklő gépeknek.

A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVÁLTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL.

— Egy gép ára 3 dollár 50 centtől felfelé. —
 Magyar dalek darabja 35 cent.
 — MEGBIZHATÓ MAGYAR ÜZLET. —
 Magyar levelekre magyarul válaszolnak.

ENT-PRIZE LIGHT CO.,
 280 BOWERY, — NEW YORK CITY.

THE ORIENTAL BANK

182—184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand st. sarkán, NEW YORK

TÖKE és FELESLEG \$1,850.000

R. W. Jones, Jr. elnök, Nelson G. Ayres, első alelnök, Ludvig Nissen, Erskine Hewitt, Charles J. Day alelnökök, R. B. Estabrook, helyettes pénztáros, Geo. W. Adams, pénztáros, Leopold Friedrich, a külföldi osztály vezetője.

SZIVÉLYESEN MEGHÍVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE KÜLFÖLDI PÉNZKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYÓSITUNK IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITEL BIZTOSITUNK — VESZÜNK ÉS ELADUNK — MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT

— Nincs Mari! Elkergettem.
— Elkergette Marit? Azt a jó leányt...
— Azt a kigyót! Azt a szemtelent!
— Jó, jó, édes Janka... meghallom lassabban is. Kitűnő füleim vannak, mely a magasabb regiszterekben kevésbé elbájoló, mint az alsókban. A jó Mari tehát kigyó és szemtelen... holott még csak tegnap is ő volt Budapest gyöngye: a legjobb család. Mit vétetett a szerencsétlen, hogy így egyszerre, minden felmondás nélkül, el kellett távoznia?
— Az az én dolgom.
— Igaz, ez az én dolga. Férfiaknak semmi közük a családokhoz. Mari elvesztette a bizalmát, állása megrendült, megbukott... vége. Ne beszéljünk róla. Nagy kérdés azonban, hogy kap-e majd olyan jó esélyt, mint amilyen ez a hűség és becsület Mari volt.
— Nincs szükségem esélyre.
— Nincs szükség? —
— Nincs és nem is lesz! Hazamegyek a mamához.
— Ugy?... És mit fog ott csinálni?
— Ott fogok nyaralni... érti?... Megértette, hogy a mamánál fogok nyaralni!
— Tyhú, milyen éles a hangja... Szabad tudnom, hogy mi baja van?
— Még kérdezi?
— Könnyűgöm, ne kiabáljon, drágám, mert ez rosszul áll önnek. Nem mondom, hogy illentesség... ön sokkal kitűnőbb nevelésben részesült, sem hogy ez ellen ne tiltakoznék; megelégszem tehát annyival, hogy ezek a tulajdonságok magas hangok kívül esnek hangjának kedves skáláján, s esetleg rekordséget is okozhatnak, akkor aztán ehhez a sok mályvacukrot. Szóval, ha jól sejtem, arról van szó, hogy ön, édes Janka, itt hagyja dísz kender-utcai lakásukat és átmegegy a mamához a Templom-utczába.
— Igen, odamegyek.
— És mikor jön vissza?
— Soha!
— Hajhaj...
— Ne merjen mosolyogni! Ne tétézze kiállhatatlanságát még durvasággal is.
— Kiállhatatlan? Durva? Nem lenne szíves megmagyarázni, hogy mi ez?
— Igazság.
— Mióta?
— Attól a percztől fogva, hogy a felesége lettem.
— Ne mondja!
— Kérem, ne mosolyogjon, különben...
— Csak nem akarja fejémből vágni azt a tászkát?
— Nem akarok semmit, de ne mosolyogjon és ne ingereljen. Ez komoly dolog.
— Hát az más! Ezt mindjárt meg kellett volna mondania. Ha valóban komoly a dolog és ön, édes Janka, csakugyan szakítani akar velem és haza akar menni a mamához... hát az más! Ez szintén az ön dolga. Az azonban már az ön dolgom, hogy szomorúan behorult arccal, vagy mosolyogva értesülök-e elhatározásáról, amely — láthatja — egyáltalában nem lep meg, sőt rögtön kijelenthetem, hogy erre a mostani idegeskedésre körülbelül két hónap óta mindennap vártam és titokban őszintén esodálkoztam, hogy még mindig nem itt le fejémből szép szeméből az a bizonyos villám... tudja, amelyről az imént beszéltem. Végre azonban, íme, mégis csak leült és remélhetőleg alaposan meg fogja tisztítani ebben a lakásban a levegőt, mert ez a levegő csakugyan alapos tisztításra szorul.
— Nem szükséges gorombáskodnia. Vájjunk el — ha lehet — szemrehányások és főleg botrány nélkül. Sajnálom, hogy „idegeskedtem”, amint kifejezte magát. Ezt nem kellett volna tennem.
— Helyes, erre csakugyan nincs semmi szükség. Ennélfogva — ebédet is kaphattam volna.
— Igen, ebédet is kaphatott volna. Marit azonban el kellett kergetnem, mert feleselt... Nem tartozik ide, hogy miért. Nekem meg okvetlen ki kellett mennem...
— A korzóra.
— Igen, a korzóra.
— Szentgálihoz. Helyes! Kérem, ne nézzen rám ily furcsa tekintettel, mintha nem volna benne bizonyos, hogy miképpen fogadom ezt az egész Szentgáli-ügyet. Megnyugtathatom, édes Janka, hogy semmitől a világon nem kell tartania. Gorombaságról, szemrehányásról, botrányról, vagy más eféle — a mi esetünkben — szörnyen fölösleges és haszontalan emócióiról, részéről legalább: szó sem lehet.

— Az a különös, hogy ezt mosolyogva mondja...
— Mosolyogva mondom, de komolyan értem és végre is ez a fődolog. Az a fődolog, hogy ha el akar menni: szabadon távozzék, haza a mamához és onnan tovább, bárhova és bárkivel, — én a kisujjamat sem fogom megmozdítani azért, hogy visszatartsam. Ellenkezőleg! Ugy értem, hogy még nekem kell öntől bocsánatot kérnem azért a három kellemetlen esztendőért, melyet oldalam mellett eltöltött kényszerűt. Mert biz' az kényszer volt és nem szerelem. Csak én voltam belebolondulva. Fájdalom, későn vettem észre, hogy ön tökéletesen józan és nem szeret engemet. Egy kicsit megesalt, amidőn elhitette velem, hogy vonzódik hozzám... de hát ez érthető. Félt, hogy különben nem veszem körül, ez pedig nagy baj az olyan „rég, de vagyonatlan” családnál, hol még négy felnőtt leány várja a mesebeli herceget, ki hozomány nélkül szokta elvenni szerelmest. Tehát — mondom — egy kicsit megesalt a komédiázásával: legyen azonban ez a nagy büne elfelejtve. A természet kegyelmes volt hozzám: nem adott gyermekét, aki öre emlékeztessen. Semmi sem köt engem: elválhatunk szabadon és megindulás nélkül, mint bármely kakuk-pár az erdőben, — nem marad emléke, hogy életünk három kellemetlen esztendőjét egymás mellett töltöttük el.
— Igen, ez szerencse, hogy így van...
— De milyen nagy szerencse! Meg fogja látni később, mert most még nem látja egészen világosan. Most csak azt látja, hogy az ilyen magamforma, kevés fizetésű hivatalnok mellett egy szép fiatal asszony élete valószínűleg pokol... Havi százharmizet forintból nem játszhatja azt az elkéltő hölgyet, aki álmaiban élt s akinek eljátszására egy szűlt Nádudvari-leány mindenkor hívott, — ha megvan hozzá a mód. Mellettem nem volt meg a mód és ez lassankint elkeserítette, sőt valósággal felbőszítette.
— Kérem, ne tullozzunk. Ez fölösleges.
— Be kell önnek bizonyítanom, hogy néha az ilyen rettenetesen igénytelen ember is meglátja az igazságot, mint a milyen én vagyok. Tudomására kell hoznom, hogy elégedetlenségét, keserűségét, haragját indokoltul találtam és feltétlenül igazat adtam önnek abban is, hogy mivel sem külső, sem belső személyes előnyeim nincsenek, amelyek egy önhöz hasonló fiatal asszonynál lebecsülhetnének, — a Szentgálival való összehasonlítást egyáltalában nem álltam ki.
— Ne gyanusítson! Semmit sem tettem, amiért szegyenkeznie kellene. Nyíltan nézhetek szeméi közé.
— Eszemben sincs, hogy valamely inkorrektus tetteire tegyek fel vádat. Nagyon jól tudom, hogy az a lenge jószág, melyet férj becsületnek szokás nevezni, az ön finom keze között nem sikkadt el.
— Nos, hát?
— De — sajnos — azt is tudom, hogy ennek — egészen világosan szólva — nem Szentgáli lovagiasága, vagy az ön női önzete az oka, hanem az én egyetlen tehetségem, a pisztoly.
— Megbolondult!
— Nem, édes Janka, sohasem beszéltem okosabban, mint most és ami fő: azonnal befejezem. Félpercz az egész, kérem, hallgasson meg. Szentgáli eleganciája, kedvessége, felséges bujása és nagy vagyonát önt már hónapok óta tökéletesen elkápráztatta. Mit szütem, vagy ígért önnek, azt természetesen nem tudhatom. Nekem elég, hogy ön sokkal különb gavalérnak tartja, mint engem... és ebben igazam van. Váknak kellene lennie, ha köztem és közté nem látná meg a roppant különbséget. Szentgáli ur azonban ismer engem. Tudja, hogy rettenetesen szürke nulla vagyok a világon, de azt is tudja, hogy én vagyok az ország egyik legkitűnőbb pisztolylovója, aki — amint mondani szokás — behuny szemmel is mindig pontot talál. Tehát tiszteltem tartotta ezt az egyetlen tehetségemet és ezt nagyon helyesen cselekedte. Nem is képzeli, mily boldog és elégedett vagyok, hogy ezt az elegáns, kedves és igazán szép embert nem kellett agyonlőnem.
— Mit akar ezzel mondani?
— Azt, hogy ön a tisztaságát, igazságát, szeretetét, nekem köszönheti és amagan becsületének érintetlenségét sem kell önöknek megköszönnöm. Ez is válami. Nem vagyok önöknek lekötöztető, — így hát az ön emléke ebben a dologban sem marad meg a lelkeimben. Kivettem rögjön, amint ön eltávozik.
— Azt hiszi, hogy én megörzöm az önét?
— Dehogy hiszem, hiszen csak a tü-

körbe kell nézmem és azonnal tisztában vagyok magammal. De jól esik tudnom, hogy önöknek semmit sem köszönhetek. Ön hazamegy a Templom-utczába, én maradok a rongyos Kender-utczában és mindent helyeselni fogok, amit a válpör folyamán ellenem fel fog hozni. Beleegyezem, hogy házasságunkat az én hibából bontsák fel, — tartásdíjat azonban természetesen nem fizetek.
— Nem szorulok az ön pénzére!
— Lám, milyen kevélyen mondja, és mily élesen magas hangon, pedig — ismétlem — az ön felső regisztere nem nagyon édes... Tehát nem szorul a pénzemre.
— Nem!
— Lassabban is meghallom, hogy „nem”? És tehát hazamegy a mamához, ahol még négy leánytestvére van, — pénz pedig minél kevesebb van.
— Semmi közem hozzá! Nem maradok a mama nyakán... azaz, hogy...
— Hopp! Megálljunk! Maradjunk csak ennél a véletlenül kiröpött megjegyzésnél, hogy nem marad a mama nyakán.
— Nem azt akartam mondani...
— Ne zsenirozza magát és ne forduljon félre... pirulnia sem kell... ismétlem, hogy köztünk minden érzelmi emóció felesleges. Ugyis tudom, hogy nem marad a mama nyakán, hanem már holnap reggel elutazik nyaralni az északi tenger mellé. Az előkelő asszonyok ma mind az északi tengerre esküsznek. Helyes, hogy ön is odamegy. Attól a pillanattól kezdve, amint innen kiteszi a lábát, semmi közöm hozzá, hogy hová megy, mivel meg és kinek a pénzt költi. Sőt azt tanácsolom, hogy használja fiatalágát, amíg lehet.
— Rémelem, hogy ezzel az utolsó gorombasággal befejezte?
— Igen, befejeztem. De csak az igazat mondom és ez nem lehet gorombaság. Tanácsom is csupa jóindulatból ered. Ismerem Szentgáltit és tudom, hogy csapongó természetű ember; nem marad sokáig egy virágnál... Jól teszi tehát, ha biztosítja magát és alaposan megpumpolja.
— Szentelenség ilyet mondani... hagyjon el azonnal!
— Bocsnat, ön fogja elhagyni lakásomat, még pedig rögtön el fogja hagyni! Nézze, édes Janka, öt perczet szívesen engedek önnek, ezalatt felteheti kapuját, kezébe veheti napernyőjét és azt a tászkát ott az asztalon... sejttem, hogy jó csomó pénz van benne... előleg Szentgáltitól.
— Nyomorult... mi közem hozzá...
— Ne fuja magát, édesem, hanem siessen, mert ki akarom szellőztetni ön után a lakást. Nem akarok megfulladni ebben a mérges és bűzös levegőben... érti? Most hallotta! Kimondtam. És ez az igazság. Élni akarok és meg akarom magamat váltani egy új életre. Siessen, kedvesem, siessen, — itt a tászkája... a kalapja... és ott az ajtó... Ki! Takarodjék, fusson... érti? Fusson, mert nem várok tovább, nem komédiázok tovább... hanem fogom ezt a botot... igen, jól mondtam... a botot, mert nem érdemel egyebet, aki ily gonosz és beestelen, mint ön: csak botot... botot...
I. BOSS
111 SECOND STREET, PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálójára.
KULÉNÉSÉN IS A KÖSSÜTH ÉS GRÓF BATHYÁNYI DOHÁNY.
Megrendelések nagyban és kicsinyben várjuk is.

— Ne nyuljon hozzám! Már megyek...
— Helyes, menjen, nem nyulok hozzá! Nem vetemedek aljasságra, mint ön... kedvesem, adieu! Sok szerencsét. Ne féljen, ne nézzen vissza, nem lesz semmi baja, — mondtam már, hogy meg akarom magamat váltani egy új életre. (Visszatér az ajtóból.) Igy. Elment. És most nyissuk ki az ablakot, különben csakugyan megfulladok...

YOURKVILLE BOULEVARD

előkelő magyar kávéház a felsővárosban

1393 MÁSODIK AVENUE

Tulajdonos:
BIRNBAUM L.
a 72. és 73. utcák között.

MIDENNAP CZIGANYZENE

— Kitűnő magyar ételek és jó italok. —
Pontos kiszolgálás.
POMPÁS BILLIARDASZTALOK.

THE 'STATE BANK'

AZ ÁLLAM BANKJA

378 Grand Street, New York City.

Elnök Richard O. L. alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség, több, mint \$1,000,000
Betétek több, mint 16,000,000

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe.

HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme.
Ostályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

THE CITY BANK CO.

BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ.

Takarékbetétek után 4 százalékos — fizet. —
10 AVENUE és PEARL ST. sarkán.
SOUTH LORAIN, Ohio.

The Friedman Print

215 BOWERY — NEW YORK.

Elvállja alapszabályok a mindennemű nyomtatványok elkészítését.
— Kitűnően felszerelt magyar nyomda. —
Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

THE RISING SUN BREWING CO.

CSEHORSZAGI módon készült SÖR

A legválogatottabb arany árpából, malátából és mézhasmatos cseh komlóból főzik.

FELTÉTLENUL JOBB BÁRMILY IMPORTÁLT SÖRNÉL.

ELIZABETH, N. J.

BORSZÉKI GYÓGYVIZ

A VIZEK KIRÁLYA

— Különleges szer gyomorhaj és községy ellen. —
Orvosi szaktekintélyektől a legmelegebben ajánlva, hólyag és vizeleti szervek bántalmainál, vesebajoknál, cukros húgyár, a torok és tüdőszervek bajainál, epék és gyomor-megbetegedéseknel. Egészségesnek kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz, bor, cognac, vagy citromsavval vegyítve.

EGYEDÜLI KÉPVISELŐ az EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
VIDDER EMIL
IRODA: 36 Ave. C. RAKTÁR: 40 Ave. C. NEW YORK.
— MINDENKI ÁLTAL MEGTANTHETŐ. —

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilencedik utca sarkán

— Kitűnő ételek és italok —

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE

— Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene —

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ALLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.
Kiss Emil, 104 Second Ave., New York.
Tiz év óta fennáll.
Németh János, 457 Washington street, New York.
Deutsch Testvérek, 319 Houston st., New York.
Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.
Csekköntő, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvétel és eladása.
Nemzetközi Utazási Iroda és Pénzküldő Társaság, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City.

PENNSYLVANIA ALLAM.

B. Hender, successor to A. Hender Son & Co. Cassandra.
Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztonságosan. Hajójegyek az összes vonalakra az ó-házába sehol olcsóbban nem kaphatók.
First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.
Alapítók \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.
Róth József és Fial, a Monongahela-völgynek legértebb bankháza, saját épületében, 606-dik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.
Pénzküldés az ó-házába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzultáti hitelesítést beszerzik.
Czím: Jos. Roth and Sons.
Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat, Duquesne.
Alapítók és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényes magyarok. Fizet két százalékos csekk-számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegy eladás és közjegyzői iroda. Klein Jakob, magyar bank- és váltóüzlete, 1346 Penn Avenue, Pittsburg.
Megbízható pénzküldés és hajójegyeladás. Kijelölt közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek ellátását.
Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.
Klein Arthur, Rankin, Pa.
Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek ellátása.
Karl G. Árpád, Uniontown, Pa.
Amerikai és hazai ügyek ellátása. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MISSOURI ALLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trust-kompanyja, Bonne Terre.
Bejegyezve 1890-ben. Tőke \$100,000.00
R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thourne alelnök, E. H. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ALLAM.

Perczel Lajos, 532—534 Pearl street, Cleveland.
The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown.
Vagyon: \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.

WISCONSIN ALLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha.
Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.
NEW JERSEY ALLAM.
Rizeák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapesten, V. Urmu-udvar 21. szám alatt van. A főkonul felmei ügynekednekének irodája: Firenze, Andrássy-ut 22. Magyar amerikaiak, kik az ó-házában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.

WÁRADY LAJOS

Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA.
Az összes hajóvonalak képviselője.
HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.
magyar közjegyző
449 S. Broad St., Trenton, N. J.

Charles R. Kear elnök. Harry F. Potter pénztárnok.

ELSŐ NEMZETI BANK

FIRST NATIONAL BANK
MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuykill County legöregebb nemzeti bankja.
Alapítók \$50,000.00
Tartalékalap és szét nem osztott nyereség 75,000.00
Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.
Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postantárvány útján eszközöl.